

Franjo Kardinal Kuharić — In memoriam

Još smo uvijek pod dojmom tihe smrti i veličanstvenog pogreba Franje Kardinala Kuharića. Umro je sâm u Nadbiskupskom dvoru u osvit zore 11. ožujka 2002., a na pogrebu je tri dana kasnije pred svojom katedralom i pred ekranima HTV-a okupio »čitavu hrvatsku naciju.«

Kao što je Bog nekoć malog Davida, najmlađeg sina skromnog seljaka Jišaja iz Betlehema pozvao od stada i učinio slavnim pastirom svoga naroda, tako je i malog Franju, posljednjeg sina, trinaesto dijete iz skromne obitelji Ivana i Ane Kuharić, pozvao i učinio pastirom Hrvatskog naroda.

Kao mladić od dvadeset godina stupa 1939. godine u bogosloviju. Dok je Europom harao Drugi svjetski rat, on se temeljito spremao za svećeničko poslanje. Dozrijevao je pod okriljem Božjeg čovjeka Alojzija Stepinca. U čestitci prigodom desete obljetnice njegova biskupskog posvećenja 1944. godine sazeo je program svoga budućega svećeničkoga života: ići stopama svoga Nadpastira, muževno i bez straha svjedočiti za Istinu, dobrotom otirati suze svima koji plaču, toplinom duše rastapati led oko srca i vraćati u nj nadu, obuhvatiti Kristovim Duhom ljude ranjene mržnjom i oživiti u njima ljubav; za sve to crpsti snagu iz molitve i pokore, iz intimnog prijateljstva s euharistijskim Isusom i s nebeskom Majkom Marijom.

Zaređen je u vrijeme kad je hrvatski narod proživljavao svoju Kalvariju, »križni put«, »marševe smrti« od Bleiburga do rumunjske granice, krvavu kupelj u koju je Nadbiskup Stepinac poslao svoje ređenike. Kroz nju je Kuharić prošao kao mladi svećenik. Unatoč pokušaju dvostrukog atentata, učestalim prijetnjama, zastrašivanjima, saslušanjima na Udbi, ostaje 19 godina upravitelj župa u Radoboju, Rakovom potoku, Sv. Martinu pod Okićem i Samoboru.

U to vrijeme o. Ante Antić savjetuje mu da uči strane jezike. Valjda je vidio što Bog sprema revnom župniku. Iako nije imao prilike da studira vani, svladao je temeljito teološke studije u Zagrebu i tečno je govorio francuski, njemački, talijanski. Godina 1964. je prekretnica u njegovu životu. Papa Pavao VI. imenovao ga je pomoćnim zagrebačkim biskupom, a šest godina kasnije nadbiskupom. Valjda nikad ni slutio nije da će naslijediti i braniti čast i ime svog uzora i učitelja Kardinala Stepinca. U teškim povijesnim vremenima Bog daje svome narodu velike ljude. Hrvatski narod proživljava ponovno svoju Kalvariju. Velike nade »hrvatskog proljeća« su uništene, brojni rodoljubi poslani na robiju, Hrvatska je zavijena u šutnju, Crkva je izvrgnuta napadima,

Kardinal Stepinac na udaru. Nitko se nije usudio u to vrijeme podići svoj glas kao nadbiskup Kuharić. Poput jerihonske trube njegov glas je odzvanjao svake godine 10. veljače u prepunoj zagrebačkoj katedrali braneći istinu o sluzi Božjem Alojziju Stepincu. Možemo mirne duše reći da ne bismo imali na oltaru blaženog Alojzija Stepinca da nismo imali hrabrog zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Franju Kuharića. Upravljajući 27 godina zagrebačkom nadbiskupijom bio je među nama ono što je Bog rekao za proroka Jeremiju »grad utvrđeni, stup željezni, zidina brončana« (Jer 1, 18). U njemu smo doživljavali Božju blizinu, njegove su riječi padale kao melem na ranjenu hrvatsku dušu, nosio je u svom srcu iseljenu i ispaćenu Hrvatsku. Vidjeli smo ga kako se raduje njezinoj slobodi i kako ga bole njezine rane. Gledao je njezine razorene gradove, opustošena sela, oskvrnjena groblja, spaljena svetišta, vidio nevolju stotine tisuća naših prognanika.

U tim bolnim trenucima naše povijesti govorio nam je: »... naše rodoljublje ne smije biti otrovano ni kapljicom mržnje ili želje za osvetom... Naše rodoljublje ne smije biti ni rasističko, ni imperijalističko, ni šovinističko. Naše je rodoljublje kršćansko«. Što je pod tim mislio izrekao je 10. kolovoza 1991. na ruševinama crkve sv. Lovre u Petrinji: »Ako je moj protivnik spalio moju kuću, ja neću zapaliti njegovu! Ako je razorio moju crkvu, ja neću ni dirnuti njegovu... Ako je napustio svoj dom, ja neću ni igle uzeti iz njegova! Ako je ubio moga oca, brata, sestru, ja neću vratiti istom mjerom... To je Evanđelje, možda teško razumljivo pogaženom i poniženom čovjeku, pogaženom i poniženom narodu, ali to je Evanđelje zalog pobjede. To moraju biti naša načela. To moraju biti naši postupci jer u protivnom i mi bismo bili žrtve Zmaja!«

Tako može govoriti samo Božji čovjek. Kardinal Kuharić bio je Božji čovjek. To može potvrditi svatko tko ga je poznavao.

Nadbiskup Franić reče za njega: »Imao je čistu dušu kao suza«. O njegovoj hrabrosti u vjeri svjedoči i Ivan Pavao II. u sažalnici: »On se, kako tijekom komunističkog režima tako i nedavnog razdoblja nacionalne povijesti označenog stradanjima, svim snagama zauzimao za obranu slobode i dostojanstva hrvatskog naroda, ujedinjujući blagu ljubav sa čvrstom postojanošću pastira odgovornog za stado. Kao čovjek koji je bio potpuno posvećen evandeoskoj zadaći, dao je dosljedno svjedočanstvo za Krista, neumorno ulijevajući pouzdanje i hrabrost vjernicima u tijeku teških kušnji kojima je bila izložena hrvatska zemlja...«

Hvala Uzoritom Kardinalu za bogoljublje, čovjekoljublje i rodoljublje. Hvala za uzoran život, za svjedočanstvo vjere, za nadu koju nam je budio, za ljubav kojom nas je ljubio.

Marko MATIĆ